

KİTAP

AYTÜL AKAL • ÇİĞDEM GÜNDEŞ • MAVİSEL YENER • MUSTAFA DELİOĞLU

RENKLER... SESLER... HARFLER...

Düşler Sirki

İtalyan edebiyatının ünlü kalemi Angela Nanetti'nin yeni çocuk romanı "La città del circo pop corn" ("Eski Şehir'deki Patlamış Mısır Sirki"), "Düşler Sirki" adıyla Günışığı

Kitaplığı tarafından Türkçeye kazandırıldı.

KİTAP GÖLGESİ

MAVİSEL YENER

www.maviselyener.com

Avrupa'nın en önemli yazarlarından sayılan Angela Nanetti'nin ölüm gibi zor bir temayı çocuk gerçekliğiyle anlattığı romanı "Dedem Bir Kiraz Ağacı"nı okuyanlar, yazarn özgün yaklaşımını bilir. Nanetti, "Düşler Sirki" adlı sıra dışı yapıtında "Daha incelikli bir dünya neye yarar?" sorusunu sorduruyor bize.

Marquez, "Kitabın ilk cümlesi laboratuvar görevi görür" der. Nanetti, özenle açıyor kitabın kapısını: "Bir zamanlar... bir burun vardı. Toparлак, oldukça kısa, kimi zaman sümüklü, kimi zaman temiz, gün boyu içinde gezinen parmak nede niyle inip kalkan, iki meraklı deliği olan bir burun" (s. 1). Okuru daha ilk andan etkisi altına alıp okuma isteği yaratan tümceler bunlar.

ÖTEKİLEŞTİRME TUZAĞI

Girişte, yazarn bize anlattığı burnun sahibiyile çok geçmeden tanışıyoruz. Giacomo (Cakomo), koku duymusu çok gelişmiş bir çocuk. Belki de babası fırıncı

olduğu için burnu çok duyarlı. Sınıflarına yeni gelen Rocchina'ya yakınlık duyması da burnunun hassaslığından. Çünkü Rocchina patlamış mısır kokuyor. Sınıftaki diğer çocuklar, kızın kokusunu tuhaf bulup rahatsız oluyor. Üstelik kızın suskunluğu, sınıfta uyuması, yoksul görünümü diğerlerinin alay konusu. Yalnızca çocuklar değil, veliler de kıza karşı. Çocuklarının onunla sıra arkadaşı olmasını bile istemiyorlar. Yazar tam da bu noktada "ötekileştirme"yi başarıyla ele alıyor. Sahip olduğumuz kimliklerin basit birer etiket olmanın çok ötesinde olduğunu duyumsatıyor. Toplamları ötekileştirme tuzağına nasıl düştüğünü ele alıyor.

Kızın "Eski Şehir"de yaşayan, sirkçi bir aileden geldiğini öğrenince, Giacomo'nun ona ilgisi daha da artıyor. Rocchine, haksız yere hırsızlıkla suçlandığı günün ertesinde okula gitmiyor. İşte o zaman Giacomo'nun dünyası karanyor ve içsel sorular ortaya çıkmaya başlıyor. Yanışlarıyla anılıp başarılarıyla yalnızlaşan bir çocuk olan Giacomo'nun, düşleriyle nasıl varsıllaştığını okurken buruk bir gülümseme yerleşiyor yüreğimize.

SUSKUN ÇOĞUNLUK

Romanda, kendine benzemeyenleri sevmeyen, haksızlıklar karşısında sessiz kalan, otoriteyi sorgulamayan, tekellerin ve reklamların esiri olmuş bir halk var. Fena halde tanıdık geliyor değil mi?

Kültürel çeşitliliği, Rocchine'nin yaşadığı "Eski Şehir" üzerinden anlatıyor yazar. "Yeni Şehir"de yaşayanlar "Eski Şehir"dekilerin kültürüne saygı göstermeyip orada yaşayanları "tehlikeli" görüyor. "Oralıları sevmedikleri çok belliydi. Bunu anlamak için orayla ilgili konuşurken insanların yüzlerine bakmak yeterliydi. Terbiyeli olanlar omuz silkip 'tuhaf insanlar' deyip geçiyor; diğerleriyse akla gelebilecek en kötü sıfatları kullanıyordu: Hırsızlar, yalancılar, serseriler, tembeller, palavracılar, pislikler..." (s. 44).

"Eski Şehir", "Yeni Şehir"lilerce terk edildiği zamanlarda gelip oradaki boş evlere yerleşenler var. Onlar, atılan şeyleri topluyor, sonra da

Angela Nanetti